Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

14 päivänä kesäkuuta 2017 *

Ennakkoratkaisupyyntö — Maataloustuotteiden yhteinen markkinajärjestely — Asetus (EU) N:o 1308/2013 — 78 artikla ja liitteessä VII oleva III osa — Päätös 2010/791/EU — Määritelmät, nimitykset ja myyntinimitykset — Maito ja maitotuotteet — Puhtaasti kasviperäisten elintarvikkeiden myynninedistämisessä ja kaupan pitämisessä käytetyt nimitykset

Asiassa C-422/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Trier (Trierin alueellinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 28.7.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 1.8.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Verband Sozialer Wettbewerb eV

vastaan

TofuTown.com GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal sekä tuomarit A. Rosas ja E. Jarašiūnas (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— TofuTown.com GmbH, edustajanaan M. Beuger, Rechtsanwalt,

— Saksan hallitus, asiamiehinään K. Stranz ja T. Henze,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään G. Kanellopoulos ja O. Tsirkinidou,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Gentili, avvocato dello Stato,

— Euroopan komissio, asiamiehinään A. X. P. Lewis ja D. Triantafyllou,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 (EUVL 2013, L 347, s. 671) 78 artiklan 2 kohdan ja liitteessä VII olevan III osan 1 ja 2 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Verband Sozialer Wettbewerb eV (jäljempänä VSW) ja TofuTown.com GmbH (jäljempänä TofuTown) ja jossa on kyse VSW:n nostamasta kieltokanteesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 1308/2013

3 Asetuksen N:o 1308/2013 johdanto-osan 64 ja 76 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(64) Maataloustuotteiden kaupan pitämistä koskevien vaatimusten soveltaminen voi parantaa tuotannon ja kaupan pitämisen taloudellisia edellytyksiä sekä tuotteiden laatua. Sen vuoksi tällaisten vaatimusten soveltaminen on tuottajien, kauppiaiden ja kuluttajien edun mukaista.

– –

(76) Eräiden alojen ja tuotteiden osalta määritelmät, nimitykset ja myyntinimitykset ovat tärkeitä seikkoja kilpailuedellytysten määrittämisen kannalta. Sen vuoksi on aiheellista vahvistaa kyseisille aloille ja/tai tuotteille määritelmät, nimitykset ja myyntinimitykset, joita olisi käytettävä unionissa vain sellaisten tuotteiden kaupan pitämiseksi, jotka ovat vastaavien vaatimusten mukaisia.”

4 Mainitun asetuksen II osaan, joka koskee sisämarkkinoita, sisältyy II osasto, joka koskee kaupan pitämistä ja tuottajaorganisaatioita koskevia sääntöjä. Mainitun osaston I luvun 1 jakson 2 alajakson otsikko on ”Ala- tai tuotekohtaiset kaupan pitämisen vaatimukset” ja se käsittää kyseisen asetuksen 74–83 artiklat.

5 Asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät, nimitykset ja myyntinimitykset eräiden alojen ja tuotteiden osalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Sovellettavien kaupan pitämisen vaatimusten lisäksi liitteessä VII säädettyjä määritelmiä, nimityksiä ja myyntinimityksiä sovelletaan tarvittaessa seuraaviin aloihin tai tuotteisiin:

– –

c) ihmisravinnoksi tarkoitetut maito ja maitotuotteet;

– –

2. Liitteessä VII säädettyjä määritelmiä, nimityksiä tai myyntinimityksiä saa käyttää unionissa vain sellaisen tuotteen kaupan pitämiseksi, joka on kyseisessä liitteessä säädettyjen vastaavien vaatimusten mukainen.

3. Siirretään komissiolle valta antaa – – delegoituja säädöksiä, jotka koskevat liitteessä VII säädettyihin määritelmiin ja myyntinimityksiin tehtäviä muutoksia sekä poikkeuksia tai vapautuksia niistä. Nämä delegoidut säädökset rajoitetaan tiukasti osoitettuihin tarpeisiin, jotka johtuvat muuttuvasta kuluttajakysynnästä, teknisestä kehityksestä tai tuoteinnovoinnin tarpeista.

– –

5. Kuluttajien odotusten ja maitotuotteiden markkinoiden kehityksen ottamiseksi huomioon siirretään komissiolle valta antaa – – delegoituja säädöksiä, joissa määritellään maitotuotteet, joiden osalta eläinlaji, josta maito on peräisin, on mainittava, ellei maito ole nautaeläimestä, ja vahvistetaan asiaankuuluvat tarpeelliset säännöt.”

6 Asetuksen N:o 1308/2013 II osan II osaston I luvun 1 jakson 5 alajakson otsikko on ”Yhteiset säännökset”. Saman asetuksen mainittuun 5 alajaksoon kuuluvassa 91 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla:

a) laaditaan luettelo liitteessä VII olevan III osan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista maidosta ja maitotuotteista – – niiden ohjeellisten luetteloiden perusteella, joissa olevia tuotteita jäsenvaltiot pitävät alueellaan kyseisiä säännöksiä vastaavina ja jotka jäsenvaltioiden on lähetettävä komissiolle;

– –”

7 Mainitun asetuksen liitteen VII otsikko on ”78 artiklassa tarkoitetut määritelmät, nimitykset ja myyntinimitykset”. Mainitun liitteen johdantokappaleessa täsmennetään, että tässä liitteessä ”myyntinimityksellä” tarkoitetaan ”[elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksen (EU) N:o 1169/2011 [(EUVL 2011, L 304, s. 18)] 17 artiklan mukaista elintarvikkeen nimeä”.

8 Mainitussa liitteessä VII olevan III osan otsikko on ”Maito ja maitotuotteet”. Siinä säädetään seuraavaa:

”1. ’Maidolla’ tarkoitetaan yksinomaan tavanomaista yhdellä tai useammalla lypsämisellä utareista erittynyttä tuotetta, johon ei ole lisätty mitään ja josta ei ole poistettu mitään.

Ilmaisua ’maito’ saa kuitenkin käyttää:

a) maidosta, jota on käsitelty sen koostumusta muuttamatta, tai maidosta, jonka rasvapitoisuus on vakioitu – –;
b) maidon perusmuotoa, laatuluokkaa, alkuperää ja/tai suunniteltua käyttöä määrittävän sanan tai määrittävien sanojen yhteydessä tai kuvaamaan maidon läpikäymää fyysistä käsittelyä tai maidon koostumukselle tehtyjä muutoksia sillä edellytyksellä, että nämä muutokset rajoittuvat maidon luontaisten ainesosien lisäämiseen ja/tai poistamiseen.

2. Tässä liitteessä ’maitotuotteilla’ tarkoitetaan yksinomaan maidosta saatuja tuotteita ottaen huomioon, että niihin voidaan lisätä niiden valmistuksen kannalta tarpeellisia aineita sillä edellytyksellä, ettei näitä aineita käytetä maidon minkään ainesosan osittaiseen tai täydelliseen korvaamiseen.

Ainoastaan maitotuotteista saa käyttää

a) seuraavia kaupan pitämisen kaikissa vaiheissa käytettyjä nimityksiä:
   i) hera,
   ii) kerma,
   iii) voi
   iv) piimä,

– –

   viii) juusto
   ix) jogurtti,

– –

b) – – asetuksen – – N:o 1169/2011 17 artiklassa tarkoitettuja nimityksiä, joita tosiasiallisesti käytetään maitotuotteista.

3. Ilmaisua ’maito’ tai maitotuotteesta käytettäviä nimityksiä voidaan käyttää myös jonkin sanan tai sanojen yhteydessä, kun tarkoitetaan yhdistettyjä tuotteita, joissa mikään osa ei korvaa tai joissa mitään osaa ei ole tarkoitettu korvaamaan mitään maidon ainesosaa ja joissa maito tai maitotuote on olennainen osa määränsä tai tuotetta kuvaavan vaikutuksensa puolesta.

4. Maidon osalta eläinlaji, josta maito on peräisin, on mainittava, jos maito on peräisin muusta kuin nautaeläimestä.

5. Edellä 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja nimityksiä saa käyttää ainoastaan mainitussa kohdassa tarkoitetuista tuotteista.

Tätä säännöstä ei sovelleta kuitenkaan sellaisten tuotteiden kuvaukseen, joiden tarkka luonne tunnetaan perinteisen käytön vuoksi ja/tai jos nimityksiä käytetään selvästi kuvaamaan tuotteen jotain ominaispiirrettä.

6. Muiden kuin tämän osan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden etiketeissä, kaupallisissa asiakirjoissa, julkisessa aineistossa tai minkäänlaisessa – – mainonnassa tai minkäänlaisessa esillepanossa ei saa käyttää väitteitä, ilmaisuja tai vihjeitä siitä, että kyseessä olisi maitotuote.

– –”

9 Asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan säännöksissä toistetaan sisältöä muuttamatta säännökset, jotka aiemmin olivat maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 (EUVL 2007, L 299, s. 1) liitteessä XII, jossa oli sisältöä muuttamatta toistettu maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisessä käytettävien nimitysten suojelemisesta 2.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1898/87 (EYVL 1987, L 182, s. 36) säännökset.

Päätös 2010/791/EU

10 Neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 liitteessä XII olevan III kohdan 1 alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden luettelosta 20.12.2010 annetun komission päätöksen 2010/791/EU (EUVL 2010, L 336, s. 55) 1 artiklan mukaan kyseisen päätöksen liitteessä I luetellaan kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja tuotteita vastaavat tuotteet unionin alueella.

11 Mainitun päätöksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedoksi ohjeellinen luettelo tuotteista, joita ne pitävät [alueellaan] – – poikkeuksen perusteiden mukaisina. – – Kyseisessä luettelossa on syytä luetella kyseisten tuotteiden nimikkeet [niiden perinteisen käytön mukaan] unionin eri kielillä kyseisten nimikkeiden käyttöön saattamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa – –”

12 Asetuksen N:o 1308/2013 230 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 2 kohdan mukaan asetus N:o 1234/2007 on kumottu ensin mainitulla asetuksella ja viittauksia asetukseen N:o 1234/2007 pidetään viittauksina asetukseen N:o 1308/2013. Päätöksessä 2010/791 esitetään siis vastedes luettelo viimeksi mainitun asetuksen liitteessä VII olevan III osan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista tuotteista.

Asetus N:o 1169/2011

13 Asetuksen N:o 1169/2011 17 artiklan, jonka otsikko on ”Elintarvikkeen nimi” 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Elintarvikkeen nimen on oltava sen virallinen nimi. Jos tällaista nimeä ei ole, elintarvikkeen nimen on oltava sen tavanomainen nimi, tai, jos tavanomaista nimeä ei ole tai tavanomaista nimeä ei käytetä, on annettava elintarviketta kuvaava nimi.”

Saksan lainsäädäntö

14 Sopimattoman kilpailun estämisestä annetun lain (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, 3a §:ssä säädetään seuraavaa:

”Sopimattomasti toimii se, joka rikkoo lain säännöstä, jonka tarkoituksena on myös markkinoilla toimimisen sääntely markkinoiden osapuolten edun mukaisesti, jos rikkominen on omiaan vaikuttamaan huomattavasti kuluttajien, muiden markkinoiden osapuolten tai kanssakilpailijoiden etuihin.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 VSW on Saksan oikeuden mukaan perustettu yhdistys, jonka tehtävänä on muun muassa sopimattoman kilpailun estäminen. TofuTown on yhtiö, joka toimii kasvis-/vegaanielintarvikkeiden valmistuksessa ja jakelussa. Se markkinoi ja jakelee erityisesti puhtaasti kasviperäisiä tuotteita nimityksillä ”Soyatoo tofuvoi”, ”kasvisjuusto”, ”Veggie-Cheese”, ”Cream” ja muilla samankaltaisilla nimityksillä.

16 VSW, joka katsoo, että se, että TofuTown markkinoi kyseisiä puhtaasti kasviperäisiä tuotteita, rikkoo kilpailusääntöjä, nosti kieltokanteen mainittua yhtiötä vastaan Landgericht Trierissä (Trierin alueellinen tuomioistuin, Saksa) ja vetosi sopimattoman kilpailun estämisestä annetun lain 3a §:n rikkomiseen, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 1 ja 2 kohdan sekä kyseisen asetuksen 78 artiklan kanssa.

17 TofuTown väittää sitä vastoin, että sen kyseisiä nimityksiä kantavien kasviperäisten tuotteiden mainonta ei ollut mainittujen unionin oikeuden säännösten vastaista, koska yhtäältä tapa, jolla kuluttaja ymmärtää mainitut nimitykset, on huomattavasti muuttunut viime vuosina ja toisaalta se ei käytä nimityksiä, kuten ”voi” tai ”cream”, erillään, vaan aina yhdessä sellaisten termien kanssa, jotka viittaavat kyseisten tuotteiden kasviperäisyyteen, kuten esimerkiksi ”tofuvoi” tai ”rice spray cream”.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa 16.12.1999 annettuun tuomioon UDL (C-101/98, EU:C:1999:615), jossa on olennaisilta osin katsottu, että asetus N:o 1898/87 oli esteenä sille, että nimitystä ”juusto” käytettiin maitotuotteesta, jossa maidon rasva-aine oli korvattu kasviperäisellä rasvalla, vaikka mainittua nimitystä täydennettiin kuvailevilla maininnoilla. Se kuitenkin pohtii vielä sitä, miten asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen liitteessä VII olevan III osan 1 ja 2 kohdan kanssa, on tulkittava sen käsiteltävänä olevan oikeusriidan ratkaisemisessa.

19 Tässä tilanteessa Landgericht Trier on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklan 2 kohtaa tulkita siten, että liitteessä VII tarkoitettujen määritelmien, nimitysten ja myyntinimitysten ei tarvitse täyttää tämän liitteen vastaavia vaatimuksia, jos vastaavia määritelmiä, nimityksiä ja myyntinimityksiä täydennetään selventävillä tai kuvailevilla maininnoilla (kuten ’tofuvoi’ puhtaasti kasviperäisen tuotteen osalta)?

2) Onko asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 1 kohta ymmärrettävä siten, että ilmaisulla ’maito’ tarkoitetaan yksinomaan tavanomaista yhdellä tai useammalla lypsämisellä utareista erittynyttä tuotetta, johon ei ole lisätty mitään ja josta ei ole poistettu mitään, vai saadaanko ilmaisua ’maito’ käyttää – mahdollisesti lisäämällä selittäviä käsitteitä, kuten ’soijamaito’ – myös kasviperäisten (vegaanisten) tuotteiden kaupan pitämisen yhteydessä?

3) Onko asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohtaa, joka liittyy asetuksen 78 artiklaan, tulkittava siten, että 2 kohdan a alakohdassa yksittäin lueteltuja nimityksiä, kuten erityisesti ’hera’, ’kerma’ [saksaksi Rahm], ’voi’, ’piimä’, ’juusto’, ’jugurtti’ tai käsite ’kerma’ [saksaksi Sahne], voidaan käyttää ainoastaan maitotuotteista, vai voivatko myös puhtaasti kasviperäiset/vegaaniset tuotteet, jotka valmistetaan ilman (eläinperäistä) maitoa, kuulua asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan soveltamisalaan?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

20 Kolmella kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklan 2 kohtaa ja liitteessä VII olevaa III osaa tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että nimitystä ”maito” ja nimityksiä, jotka mainitussa asetuksessa varataan yksinomaan maitotuotteille, käytetään kaupan pitämisessä tai mainonnassa kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta, myös silloin, kun kyseisiä nimityksiä täydennetään selittävillä tai kuvailevilla maininnoilla, joista kyseisen tuotteen kasviperäisyys ilmenee.

21 Mainitun asetuksen 78 artiklan 2 kohdan mukaan kyseisen asetuksen liitteessä VII säädettyjä määritelmiä, nimityksiä tai myyntinimityksiä saa käyttää unionissa vain sellaisen tuotteen kaupan pitämiseksi, joka on kyseisessä liitteessä säädettyjen vastaavien vaatimusten mukainen.

22 Mainitussa liitteessä VII oleva III osa koskee maitoa ja maitotuotteita. Maidosta kyseisen III osan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että nimityksellä ”maito” ”tarkoitetaan yksinomaan tavanomaista yhdellä tai useammalla lypsämisellä utareista erittynyttä tuotetta, johon ei ole lisätty mitään ja josta ei ole poistettu mitään”. Mainitun kohdan toisen alakohdan a alakohdassa täsmennetään kuitenkin, että ilmaisua ”maito” voidaan käyttää ”maidosta, jota on käsitelty sen koostumusta

muuttamatta, tai maidosta, jonka rasvapitoisuus on vakioitu – –” ja b alakohdassa täsmennetään, että mainittua ilmaisua voidaan käyttää ”maidon perusmuotoa, laatuluokkaa, alkuperää ja/tai suunniteltua käyttöä määrittävän sanan tai määrittävien sanojen yhteydessä tai kuvaamaan maidon läpikäymää fyysistä käsittelyä tai maidon koostumukselle tehtyjä muutoksia sillä edellytyksellä, että nämä muutokset rajoittuvat maidon luontaisten ainesosien lisäämiseen ja/tai poistamiseen”.

23 Mainitun 1 kohdan sanamuodosta ilmenee siis selvästi, ettei nimitystä ”maito” voida lähtökohtaisesti laillisesti käyttää puhtaasti kasviperäisestä tuotteesta, koska kyseisessä säännöksessä tarkoitettu maito on eläinperäinen tuote, mikä ilmenee myös asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 4 kohdasta, jossa säädetään, että maidon osalta eläinlaji, josta maito on peräisin, on mainittava, jos maito on peräisin muusta kuin nautaeläimestä, sekä kyseisen asetuksen 78 artiklan 5 kohdasta, jossa annetaan komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä, joissa määritellään maitotuotteet, joiden osalta eläinlaji, josta maito on peräisin, on mainittava, ellei maito ole nautaeläimestä.

24 Mainitusta sanamuodosta ilmenee lisäksi, että selittävät tai kuvailevat maininnat, joilla on tarkoitus ilmaista kyseisen tuotteen kasviperäisyys, kuten soija tai tofu, ja joista on kyse pääasiassa, eivät kuulu niihin sanoihin, joita voidaan mainitun 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdan nojalla käyttää yhdessä nimityksen ”maito” kanssa, koska maidon koostumuksen muutokset, joita täydentävät sanat voivat mainitun säännöksen mukaan kuvata, ovat muutoksia, jotka rajoittuvat maidon luontaisten ainesosien lisäämiseen ja/tai poistamiseen, mikä ei käsitä sitä, että maito korvataan kokonaan puhtaasti kasviperäisellä tuotteella.

25 Asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään maitotuotteista, että ”maitotuotteilla tarkoitetaan yksinomaan maidosta saatuja tuotteita ottaen huomioon, että niihin voidaan lisätä niiden valmistuksen kannalta tarpeellisia aineita sillä edellytyksellä, ettei näitä aineita käytetä maidon minkään ainesosan osittaiseen tai täydelliseen korvaamiseen”. Kyseisen kohdan toisessa alakohdassa täsmennetään lisäksi, että ”ainoastaan maitotuotteista saa käyttää” yhtäältä kaikissa kaupan pitämisen vaiheissa käytettyjä nimityksiä, jotka on lueteltu kyseisen säännöksen a alakohdassa, jossa olevaan luetteloon sisältyvät nimitykset hera, kerma, voi, piimä, juusto ja jugurtti, ja toisaalta muun muassa asetuksen N:o 1169/2011 17 artiklassa tarkoitettuja nimityksiä, joita ”tosiasiallisesti käytetään maitotuotteista”.

26 Mainitun 2 kohdan sanamuodosta ilmenee myös, että koska ”maitotuote” on peräisin yksinomaan maidosta, sen on sisällettävä maidon ainesosat. Tältä osin oikeuskäytännössä on jo katsottu, että maitotuotetta, jossa mikä hyvänsä maidon ainesosa on korvattu, vaikkakin vain osittain, ei voida kuvata millään asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetulla nimityksellä (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 20–22 kohta). Sitä suuremmalla syyllä näin on lähtökohtaisesti puhtaasti kasviperäisen tuotteen osalta, koska tällainen tuote ei luonnollisestikaan sisällä mitään maidon ainesosaa.

27 Näin ollen mainitun asetuksen liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa lueteltuja nimityksiä, kuten hera, kerma, voi, juusto ja jugurtti, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on maininnut, ei lähtökohtaisesti voida laillisesti käyttää kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta.

28 Samanlainen kielto koskee saman asetuksen liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohdan mukaan asetuksen N:o 1169/2011 17 artiklassa tarkoitettuja nimityksiä, joita tosiasiallisesti käytetään maitotuotteista. Tältä osin on muistutettava siitä, että mainitun 17 artiklan 1 kohdan mukaan elintarvikkeen nimen on oltava sen virallinen nimi tai, jos tällaista nimeä ei ole, sen tavanomainen nimi, tai jos tavanomaista nimeä ei ole tai tavanomaista nimeä ei käytetä, on annettava elintarviketta kuvaava nimi.

29 Vaikka saksankielinen termi ”Sahne”, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ennakkoratkaisupyynnössään erottanut sanasta ”Rahm”, joka sisältyy asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan ii alakohtaan, ei ranskankielisen sanan ”chantilly” (kermavaahto) tavoin sisällykään asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa lueteltuihin maitotuotteiden nimityksiin, on kuitenkin niin, että mainittu termi kuvaa kermaa, jota voidaan vispata.

30 Kyseessä on siis asetuksen N:o 1169/2011 17 artiklassa tarkoitettu nimitys, jota tosiasiallisesti käytetään maitotuotteesta. Tästä seuraa, ettei myöskään mainittua termiä lähtökohtaisesti voida laillisesti käyttää kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta.

31 Siitä, onko sellaisten selittävien tai kuvailevien mainintojen lisäyksellä, joista ilmenee kyseisen tuotteen kasviperäisyys, kuten soija tai tofu, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on maininnut, mahdollisesti merkitystä sen arvioimiseksi, onko nimityksen ”maito” tai asetuksen N:o 1308/2013 mukaan ainoastaan maitotuotteista käytettävien nimitysten käyttö puhtaasti kasviperäisen tuotteen kuvaamiseksi laillista, on todettava, että mainitun asetuksen liitteessä VII olevan III osan 3 kohdassa säädetään, että ”ilmaisua ’maito’ tai maitotuotteesta käytettäviä nimityksiä voidaan käyttää myös jonkin sanan tai sanojen yhteydessä, kun tarkoitetaan yhdistettyjä tuotteita, joissa mikään osa ei korvaa tai joissa mitään osaa ei ole tarkoitettu korvaamaan mitään maidon ainesosaa ja joissa maito tai maitotuote on olennainen osa määränsä tai tuotetta kuvaavan vaikutuksensa puolesta”.

32 Puhtaasti kasviperäiset tuotteet eivät kuitenkaan täytä näitä edellytyksiä, koska tällaiset tuotteet eivät sisällä maitoa eivätkä maitotuotetta. Mainittua 3 kohtaa ei siis voida käyttää perusteena sille, että nimityksen ”maito” tai yksinomaan maitotuotteille varattujen nimitysten käyttö kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta yhdessä yhden tai useamman sellaisen selittävän tai kuvailevan maininnan kanssa, josta kyseisen tuotteen kasviperäisyys ilmenee, olisi laillista.

33 Vaikka asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan kyseisen III osan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja nimityksiä saa käyttää ainoastaan mainitussa kohdassa tarkoitetuista tuotteista, mainitun 5 kohdan toisessa alakohdassa säädetään kuitenkin, että ensimmäistä alakohtaa ”ei sovelleta – – sellaisten tuotteiden kuvaukseen, joiden tarkka luonne tunnetaan perinteisen käytön vuoksi ja/tai jos nimityksiä käytetään selvästi kuvaamaan tuotteen jotain ominaispiirrettä”.

34 Viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettujen tuotteiden luettelo on asetuksen N:o 1234/2007 121 artiklan b alakohdan i alakohdan, josta on olennaisin osin tullut asetuksen N:o 1308/2013 91 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohta, nojalla vahvistettu päätöksen 2010/791 liitteessä I. Näin ollen vain kyseisessä liitteessä luetellut tuotteet kuuluvat mainitussa toisessa alakohdassa säädetyn poikkeuksen alaan.

35 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, ettei mainittu luettelo sisällä viittausta soijaan tai tofuun.

36 Lisäksi on niin, että vaikka mainitussa luettelossa mainitaan ranskan kielellä tuote ”crème de riz” (riisikerma), siinä ei mainita englannin kielellä tuotetta ”rice spray cream”, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ilmoittanut olevan yksi pääasiassa kyseessä olevista tuotteista, eikä edes tuotetta ”rice cream”. Tältä osin on korostettava sitä, että päätöksen 2010/791 johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee lähinnä, että luettelo, joka vahvistetaan kyseisessä päätöksessä, sisältää tuotteita, joiden jäsenvaltiot ovat yksilöineet kukin omalla alueellaan olevan asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 5 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen perusteiden mukaisia, ja että kyseisten tuotteiden nimitykset on luetteloitu niiden perinteisen käytön mukaan unionin eri kielillä. Näin ollen se, että nimityksen ”crème de riz” ranskan kielellä on katsottu olevan mainittujen perusteiden mukainen, ei merkitse sitä, että myös nimitys ”rice cream” olisi niiden mukainen.

37 On lisäksi todettava, että vaikka mainitusta luettelosta ilmenee, että sanan ”cream” käyttö täydentävän sanan kanssa tuotteen nimityksessä on sallittu tietyin edellytyksin, muun muassa kuvaamaan väkijuomia tai keittoja, pääasiassa kyseessä olevan ”rice spray creamin” kaltainen nimitys ei vaikuta täyttävän mitään kyseisistä edellytyksistä. Samoin vaikka sanan ”creamed” käyttäminen kasviperäisen tuotteen nimityksen kanssa on sallittua, näin on vain silloin, kun ”sana ’creamed’ kuvaa tuotteen luonteenomaista rakennetta”.

38 On siis selvää, ettei mitään ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esimerkinomaisesti mainitsemista tuotteista sisälly mainittuun luetteloon ja että näin ollen mihinkään kyseisen tuomioistuimen siteeraamista nimityksistä ei sovelleta asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan 5 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä poikkeusta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkastettava kunkin pääasiassa kyseessä olevan tuotteen osalta.

39 Lisäksi asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklan 3 kohdassa säädetään, että osoitettuihin tarpeisiin, jotka johtuvat muuttuvasta kuluttajakysynnästä, teknisestä kehityksestä tai tuoteinnovoinnin tarpeista, vastaamiseksi komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä, jotka koskevat kyseisen asetuksen liitteessä VII säädettyihin määritelmiin ja myyntinimityksiin tehtäviä muutoksia sekä poikkeuksia tai vapautuksia niistä. Komissio ei ole kuitenkaan tähän päivään mennessä antanut tällaista säädöstä maidon ja maitotuotteiden määritelmien ja myyntinimitysten osalta.

40 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että nimitystä ”maito” ja ainoastaan maitotuotteille käytettäviä nimityksiä ei saa laillisesti käyttää kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta, ellei mainittu tuote sisälly päätöksen 2010/791 liitteessä I vahvistettuun luetteloon, eikä pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten kyseisen tuotteen kasviperäisyyden ilmoittavien kuvailevien tai selittävien mainontojen lisäämisellä ole vaikutusta mainitunlaiseen kieltoon (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 25–28 kohta).

41 Asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklan 2 kohdasta ja sen liitteessä VII olevan III osan 6 kohdan ensimmäisestä alakohdasta yhdessä luettuina ilmenee lisäksi, että mainittu kielto koskee sekä kaupan pitämistä että mainontaa.

42 Toisin kuin TofuTown väittää, mainitun asetuksen tavoitteet tukevat tämän tuomion 40 ja 41 kohdassa esitettyä tulkintaa, joka ei ole suhteellisuusperiaatteen eikä yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen.

43 Kuten mainitun asetuksen johdanto-osan 64 ja 76 perustelukappaleesta ilmenee, kyseisillä säännöksillä tavoitellut päämäärät ovat erityisesti tuotannon ja kaupan pitämisen taloudellisten edellytysten sekä tuotteiden laadun parantaminen, mikä on tuottajien, kauppiaiden ja kuluttajien edun mukaista, ja kuluttajien suojaaminen sekä kilpailuedellytysten säilyttäminen. Siltä osin kuin mainituissa säännöksissä säädetään, että vain niissä asetettujen vaatimusten mukaisista tuotteista voidaan käyttää nimitystä ”maito” ja ainoastaan maitotuotteista käytettäviä nimityksiä ja että näin on myös silloin, jos kyseisiä nimityksiä täydennetään pääasiassa kyseessä olevien kaltaisilla selittävillä tai kuvailevilla maininnoilla, kyseisillä säännöksillä edistetään mainittujen tavoitteiden saavuttamista.

44 Ellei tällaista rajoitusta nimittäin olisi, kyseiset nimitykset eivät muun muassa voisi enää yksilöidä varmasti tuotteita, joilla on tiettyjä ominaisuuksia, jotka liittyvät eläinmaidon luontaiseen koostumukseen, mikä olisi kuluttajansuojan vastaista siitä syntyvän sekaannusvaaran vuoksi. Tämä olisi myös tuotannon ja kaupan pitämisen taloudellisten edellytysten sekä ”maidon” ja ”maitotuotteiden” laadun parantamista koskevan tavoitteen vastaista.

45 Suhteellisuusperiaate edellyttää, että kyseessä olevan säännöstön legitiimit tavoitteet ovat toteutettavissa unionin toimielinten toimilla ja että näillä toimilla ei ylitetä niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista kyseisten päämäärien toteuttamiseksi, eli silloin, kun on mahdollista valita usean asianmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat

haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 30 kohta sekä tuomio 17.3.2011, AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, 79 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Unionin lainsäätäjällä on yhteisen maatalouspolitiikan alalla laaja harkintavalta, joka perustuu siihen, että sille on SEUT 40–SEUT 43 artiklassa annettu poliittisluonteisia tehtäviä, joten ainoastaan tällä alalla toteutetun toimenpiteen ilmeinen soveltumattomuus sen tavoitteen saavuttamiseen, johon toimivaltaisen toimielimen tarkoituksena on pyrkiä, voi vaikuttaa tällaisen toimenpiteen lainmukaisuuteen (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 31 kohta sekä tuomio 17.10.2013, Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, 48 kohta).

47 Nyt käsiteltävässä asiassa, kuten tämän tuomion 43 kohdassa on jo todettu, säännöksillä, joiden tulkintaa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt, pyritään kyseisten tuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen taloudellisten edellytysten sekä tuotteiden laadun parantamiseen, kuluttajien suojaamiseen sekä kilpailuedellytysten säilyttämiseen.

48 Se, että mahdollisuus käyttää nimitystä ”maito” ja ainoastaan maitotuotteista käytettäviä nimityksiä kaupan pitämisessä tai mainonnassa annetaan vain sellaisten tuotteiden osalta, jotka vastaavat asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevassa III osassa asetettuja vaatimuksia, takaa muun muassa mainittujen tuotteiden tuottajille vääristämättömät kilpailuolosuhteet ja niiden kuluttajille sen, että kaikki tuotteet, joita mainitut nimitykset kuvaavat, täyttävät samat laatuvaatimukset, samalla kun suojataan heitä kaikilta sekaannuksilta niiden tuotteiden koostumuksen suhteen, joita he aikovat hankkia. Kyseiset säännökset soveltuvat siis mainittujen päämäärien toteuttamiseen. Sen lisäksi ne eivät ylitä sitä, mikä kyseisten päämäärien saavuttamiseksi on tarpeen, koska kuvailevien tai selittävien mainintojen lisääminen mainittuihin nimityksiin tuotteiden kuvaamiseksi ei, kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, ole omiaan varmasti estämään kaikkea sekaannusvaaraa kuluttajan mielessä. Näin ollen kyseessä olevat säännökset eivät ole suhteellisuusperiaatteen vastaisia (ks. vastaavasti tuomio 16.12.1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, 32–34 kohta).

49 Syrjintäkiellon periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tilanteita ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (tuomio 6.12.2005, ABNA ym., C-453/03, C-11/04, C-12/04 ja C-194/04, EU:C:2005:741, 63 kohta ja vastaavasti tuomio 30.6.2016, Lidl, C-134/15, EU:C:2016:498, 46 kohta).

50 Nyt käsiteltävässä asiassa sitä, että lihan tai kalan kasvis- tai vegaanikorvikkeiden tuottajiin ei TofuTownin mukaan sovelleta myyntinimitysten käytössä vastaavia rajoituksia kuin sovelletaan maidon ja maitotuotteiden kasvis- tai vegaanikorvikkeiden tuottajiin asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan III osan nojalla, ei voida pitää yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaisena.

51 Jokaisella maataloustuotteiden yhteisen markkinajärjestelyn alalla, joka mainitulla asetuksella on vahvistettu, on omat ominaispiirteensä. Tästä seuraa, että markkinoiden eri alojen sääntelemiseksi käytettyjen teknisten keinojen vertaileminen ei voi olla pätevä perusta sen väitteen toteennäyttämiseksi, että erilaisia tuotteita, joihin sovelletaan erilaisia sääntöjä, on kohdeltu eri tavalla (ks. vastaavasti tuomio 28.10.1982, Lion ym., 292/81 ja 293/81, EU:C:1982:375, 24 kohta ja tuomio 30.6.2016, Lidl, C-134/15, EU:C:2016:498, 49 kohta). Maito ja maitotuotteet kuuluvat alaan, joka on eri kuin erilaisten lihojen ja kalastusalan tuotteiden alat, jotka kuuluvat jopa eri yhteiseen markkinajärjestelyyn.

52 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että asetuksen N:o 1308/2013 78 artiklan 2 kohtaa ja liitteessä VII olevaa III osaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että nimitystä ”maito” ja nimityksiä, jotka mainitussa asetuksessa varataan yksinomaan maitotuotteille, käytetään kaupan pitämisessä tai mainonnassa kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä

tuotetta, ja näin on myös silloin, kun kyseisiä nimityksiä täydennetään selittävillä tai kuvailevilla maininnoilla, joista kyseisen tuotteen kasviperäisyys ilmenee, paitsi jos kyseinen tuote on mainittu päätöksen 2010/791 liitteessä I.

Oikeudenkäyntikulut

53 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 78 artiklan 2 kohtaa ja liitteessä VII olevaa III osaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä sille, että nimitystä ”maito” ja nimityksiä, jotka mainitussa asetuksessa varataan yksinomaan maitotuotteille, käytetään kaupan pitämisessä tai mainonnassa kuvaamaan puhtaasti kasviperäistä tuotetta, ja näin on myös silloin, kun kyseisiä nimityksiä täydennetään selittävillä tai kuvailevilla maininnoilla, joista kyseisen tuotteen kasviperäisyys ilmenee, paitsi jos kyseinen tuote on mainittu neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 liitteessä XII olevassa III kohdan 1 alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden luettelosta 20.12.2010 annetun komission päätöksen 2010/791/EU liitteessä I.

Allekirjoitukset